

Aandachtsgebied: Samenleving
Team Beleid
E-mailadres: K.Lokers@barneveld.nl
Telefoonnummer: +31621340789

Raadsvoorstel nr.
Barneveld, 12 december 2024
Portefeuillehouder: M.H.J. Pluimers-Foeken

Onderwerp: Integrale Cultuurvisie Gemeente Barneveld 2025-2035

Samenvatting raadsvoorstel

Hierbij bieden we u ter vaststelling de Integrale Cultuurvisie Gemeente Barneveld 2025-2035 aan. In de visie geven we een definitie van cultuur, ambities en doelen weer. We gaan uit van de brede waarde van cultuur voor de samenleving. Volgend op de visie komt er tweejaarlijks een uitvoeringsagenda die door het college wordt vastgesteld.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

- 1.) De Integrale Cultuurvisie Gemeente Barneveld 2025-2035 vast te stellen.
- 2.) De incidentele middelen voor de uitvoeringsagenda 2025 waarvoor nog geen dekking is gevonden, te weten € 114.500, te dekken uit de algemene reserve. (Zie Financiën)
- 3.) De afweging voor het beschikbaar stellen van een benodigd structureel bedrag van € 322.000 voor de uitvoeringsagenda 2026 en verder te betrekken bij de besluitvorming over de Kadernota 2026.

1. Inleiding

Cultuur is overal en van iedereen. Mensen maken, delen, beleven en leren van cultuur. Cultuur bindt gemeenschappen en is van waarde voor welzijn, gezondheid, innovatie en creativiteit. In een prettige leef- en verblijfsomgeving, aantrekkelijk vestigingsklimaat en een florerende lokale economie speelt cultuur een belangrijke rol.

De gemeente Barneveld heeft een beperkte beleidsbasis en sturingsmogelijkheden voor cultuur. Op vragen uit de samenleving en de cultuursector is vanuit de programmabegroting 2023 gewerkt aan een uitvoerig proces om tot een integrale cultuurvisie te komen. De bijgevoegde concept uitvoeringsagenda geeft een doorkijk naar de mogelijke inzet voor cultuur en erfgoed.

Als College hechten we waarde aan het erkennen van wat cultuur is en kan betekenen in de brede zin. Met de visie kan gebouwd aan zowel beleid, effectieve inzet passend bij de verantwoorde groei, opgaves en integrale samenwerking voor, door en met cultuur en erfgoed.

2. Beoogd effect

Realiseren van een integrale cultuurvisie zoals afgesproken in de programmabegroting 2023 en het coalitieakkoord.

Deze Integrale Cultuurvisie is de basis voor effectief cultureel beleid, door de betrokkenheid van en het effect op verschillende beleidsterreinen (sociaal, ruimtelijk, economisch). Door deze visie kunnen we samenhang aanbrengen in beleid, een afwegingskader ontwikkelen voor vragen uit de samenleving en de cultuursector, beleidsmatige keuzes maken bij (nieuwe) wettelijke taken, zoals op het gebied van erfgoed en cultuur. Ook willen we hiermee de ontwikkeling van een sterke en toekomstbestendige cultuursector faciliteren, die bijdraagt aan onze maatschappelijke opgaven.

Met deze visie realiseren we

- Een gezonde culturele keten van voorzieningen dat past bij de groei van de gemeente.
- Een versterkte rol voor cultuur in maatschappelijke uitdagingen en opgaven.
- Dat iedereen die dat wil, (blijvend) kan kennismaken met cultuur, dichtbij huis.

3. Argumenten

1.1 Nieuwe stap: een fundament voor integraal cultuurbeleid

De gemeente heeft voor het eerst een visie op cultuur en die is opgesteld in aansluiting op de wens van de cultuursector en de samenleving. Dit erkent het belang en waarde van cultuur voor de samenleving vanuit wat de gemeente Barneveld in de volle breedte rijk is aan cultuur en erfgoed. De gemeente definieert haar rol en sluit aan op het VNG beleid.

1.2 Breed betrokken en gedragen totstandkoming

Cultuur is overal en van iedereen. Daarom is gekozen voor een uitgebreid ontwikkeltraject. Zowel om kennis, kunde als behoefte integraal mee te kunnen nemen. De visie is tot stand gekomen uit behoefteonderzoek onder inwoners, deskresearch, participatie en analyse die teruggekoppeld zijn aan de betrokkenen. Zowel de culturele organisaties, maatschappelijke organisaties, inwoners en ambtelijke collega's uit verschillende beleidsterreinen hebben bijgedragen in het proces. Ook is de raad in mei 2024 uitgenodigd input op de hoofdlijnen van de visie mee te geven.

1.3 Richting en sturingsinstrumenten

Met de Integrale Cultuurvisie is er basis hoe we tegen cultuur aankijken. Dit biedt een richtinggevend kader voor te ontwikkelen sturingsinstrumenten en een werkwijze met cultuur. Hierdoor kan er zorgvuldig afgewogen worden passend bij de opgaves waarvoor we staan.

1.4 Motie 24-111 Erfgoed

De motie is meegenomen in de visie onder prioriteit 1 Erfgoed beschermen en beleven. In de uitvoeringsagenda wordt het kader voor de voorgestelde inspanning om een erfgoedmedewerker aan te stellen opgenomen. De uitvoeringsagenda wordt na vaststelling van de visie door de raad, door het college vastgesteld.

2.1 Incidentele dekking 2025 uit algemene reserve

In de uitvoeringsagenda is een plan met doelen en inspanningen opgenomen. (Zie Bijlage A Concept Uitvoeringsagenda) Om deze uitvoeringsagenda te realiseren is per jaar € 322.000 nodig. Omdat de gevonden dekking voor 2025 uit bestaande middelen € 207.500 bedraagt, is het verzoek de resterende € 114.500 uit de algemene reserve te dekken.

3.1 Structurele middelen uitvoeringsagenda 2026 en verder

Om de groei en het culturele voorzieningenniveau te faciliteren zijn structurele middelen nodig. In de kadernota 2025-2028 is onder het scenario verantwoord groeien aangegeven dat beleidsimpulsen en majeure investeringen nodig zijn, waaronder de Integrale Cultuurvisie. In de Kadernota wordt aangegeven dat hiervoor extra financiële ruimte wordt gerealiseerd. De (financiële) keuzes hiervoor worden zorgvuldig en integraal afgewogen in de Kadernota 2026.

4. Kanttekeningen

3.1 Onduidelijkheid structurele financiële middelen

Er is nog geen duidelijkheid over de beschikbare structurele middelen voor de Uitvoeringsagenda. Voor de uitvoeringsagenda worden voor 2025 incidentele middelen voorgesteld. Bij de Kadernota 2026 zal het verzoek gedaan worden voor een structureel budget, terwijl tegelijkertijd gemeentebreed sprake is van bezuinigingen/ ombuigingen wegens de verwachte terugloop van te ontvangen rijksmiddelen.

3.2 Extra gewenste inspanningen op cultuureducatie

Onderdeel van de uitvoeringsagenda en bestaand beleid is cultuureducatie op school. Sinds 2020 wordt hierin samengewerkt binnen het Convenant Cultuureducatie. Het convenant wordt herijkt. De gemeente gaat opnieuw voor vier jaar een samenwerking aan met het onderwijs, cultuuraanbieders en Connect. We hebben incidentele middelen gevonden voor gewenste extra inspanningen in 2025. Wanneer er voor 2026 en verder geen middelen gevonden worden, kan de gemeente afspraken over de gewenste inspanningen en samenwerking in het convenant niet nakomen.

3.3 Uitvoeringsagenda: wat verder nog kan komen

Voor een aantal inspanningen is onderzoek en beleidsontwikkeling nodig om duidelijk te krijgen wat er nodig is. (zie in Bijlage 1 Ambitie 4 p. 17 en in Bijlage A Concept Uitvoeringsagenda paragraaf 2 Toelichting extra investeringen en inspanningen) Deze eventuele voorstellen komen separaat naar de gemeenteraad.

5. Financiën

Voor het realiseren van visie zijn naast de bestaande inzet extra middelen nodig. Het uitgangspunt is dat we daarvoor zorgvuldig en creatief kijken waar combinaties met andere beleidsterreinen te maken zijn.

Om een start te kunnen maken in 2025 is, naast de incidentele dekking die hiervoor is gevonden (€ 207.500), nog een bedrag van € 114.500 nodig. Het voorstel aan de raad is om dit te dekken uit de algemene reserve.

In de kadernota 2025-2028 is onder het scenario verantwoord groeien aangegeven dat majeure investeringen en beleidsimpulsen en nodig zijn, waaronder de Integrale Cultuurvisie. Tevens dat we daar vanaf 2025 extra financiële ruimte voor willen realiseren.

De structurele dekking van de activiteiten die invulling moeten geven aan de ambities en doelen die voortkomen uit de integrale cultuurvisie (naar schatting €322.000), zullen dan ook worden aangedragen voor integrale afweging bij de kadernota 2026. Te denken valt aan ondersteuning van jongeren en cultuur, erfgoed en de maatschappelijke bijdrage van cultuur aan de samenleving. (zie Bijlage A concept Uitvoeringsagenda).

Tabel 1. Dekking 2025

Beschikbaar budget (deels incidenteel):	Bedrag
Innovatiebudget Sociaal Domein	75.000
Brede SPUK regeling	35.000
Werkbudget cultuur	17.500
OAB middelen (inzet in het PO, cultuurcoaches)	45.000
Erfgoed / leefomgeving	35.000
Totaal beschikbare dekking in 2025	207.500
Benodigd budget 2025	322.000
Gevraagde extra dekking 2025	114.500

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

Met externe partijen en interne medewerkers zijn intensieve contactmomenten geweest. Op basis van de participatieladder is gewerkt met trede 2 en 3, zijnde meedenken en adviseren. Zie voor een uitgebreid verslag de bijlagen B, C en D.

Met behoefteonderzoek, interviews, bijeenkomsten in dorpen en speciale gesprekken over bepaalde onderwerpen is input opgehaald en teruggekoppeld voor feedback aan deelnemers.

Er zijn 30 interviews gehouden met:

- Medewerkers uit de ambtelijke organisatie: 18
- Culturele organisaties: 10
- Maatschappelijke organisaties: 2

Er zijn in de verschillende fases bijeenkomsten geweest met:

- Bijeenkomst met cultuuraanbieders bij het Cultuurplatform.
- Dorpsgesprekken over cultuur in Barneveld (2), Stroe, Kootwijkerbroek, Voorthuizen, Garderen en Terschuur-Zwartebroek.
- Terugkoppelsessie op 30-01-2024. We hebben van de 'Werksessie Cultuur' een concept-missie en vijf doelen opgesteld. Deze hebben we besproken en verder uitgewerkt in een interactieve sessie met mensen uit de cultuursessie, welzijn, beleidscollega's en de jongerenraad.
- We hebben de hoofdlijnen van de visie voorgelegd aan de gemeenteraad in mei 2024. (Zie voorstel 3336. Op weg naar een integrale cultuurvisie: de hoofdlijnen. 17, april 2024)
- We hebben de ASD en Jongeraad om advies gevraagd en dit verwerkt. (Zie Bijlagen 2 en 3)

De concept uitvoeringsagenda wordt besproken met de culturele subsidiepartners.

b) Communicatie

Bij de vaststelling van de Integrale Cultuurvisie door het college van B & W volgt een persbericht. Externe en interne stakeholders worden actief geïnformeerd over en betrokken bij het vervolgproces richting de besluitvorming in de gemeenteraad.

7. Vervolgstap

22 januari	Behandeling Commissie Samenleving
5 februari	Behandeling en besluitvorming gemeenteraad van de Integrale Cultuurvisie
Februari	Behandeling en besluitvorming College van de uitvoeringsagenda
Juni/ Juli	Besluitvorming Kadernota 2026 voor structurele middelen voor de uitvoeringsagenda
November	Besluitvorming Programmabegroting

8. Bijlagen

Bijlage 0. Raadsvoorstel Integrale Cultuurvisie Gemeente Barneveld 2025-2035

Bijlage 1. Integrale Cultuurvisie Gemeente Barneveld
Bijlage A Concept Uitvoeringsagenda
Bijlage B. Samenvatting PON & Telos behoefteonderzoek
Bijlage C. Analyse sterkten & zwaktes
Bijlage D. Participatieverslag
Bijlage E. Huidig beleidsinstrumentarium
Bijlage F. Uitgangsituatie en overzicht cultuursector
Bijlage G. Plan van aanpak Integrale Cultuurvisie gemeente Barneveld

Bijlage 2. Reactie beantwoording advies ASD en Jongerenraad

Bijlage 3. Advies ASD en Jongerenraad

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak